

**Vereniging
Hogescholen**

Conferentie Student en Welzijn

De rechtspositie van de student

6 februari 2018

mr Philip Coté MBA

ACTUALITEIT

Hogeronderwijsinstellingen slaan handen ineen voor inclusiever onderwijs

26 JANUARI 2018

NHL Stenden Hogeschool, Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit Leiden hebben 25 januari jl. een intentieverklaring ter bevordering van de implementatie van het VN-verdrag inzake de Rechten van personen met een handicap. De ondertekening vond plaats bij de Vereniging Hogescholen in aanwezigheid van voorzitter Thom de Graaf, het College voor de rechten van de mens, het landelijk programmabureau voor het

Intentieverklaring VN-verdrag instellingen hoger onderwijs

1 van 2

Kaders

De ondertekenende partijen constateren dat:

- De Staat der Nederlanden in 2016 het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap heeft geratificeerd (hierna: Verdrag). Grondbeginselen van dit Verdrag zijn onder meer de persoonlijke autonomie, non-discriminatie, volledige en daadwerkelijke participatie, gelijke kansen, toegankelijkheid en respect voor de zich ontwikkelende capaciteiten van personen met een beperking.
- Artikel 24 van dit Verdrag het recht van personen met een handicap op onderwijs benadrukt.
- Artikel 24 van dit Verdrag de Staten die Partij zijn onder meer oproept om dit recht te verwezenlijken door middel van het waarborgen van een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus (van primair tot hoger onderwijs).
- Artikel 24 lid 5 van dit Verdrag specifiek ingaat op het verschaffen van redelijke aanpassingen aan personen met een handicap in het algemeen universitair en hoger beroepsonderwijs, zodat zij zonder discriminatie en op voet van gelijkheid met anderen onderwijs kunnen volgen.
- De Staat der Nederlanden in 2017 een implementatieplan voor het Verdrag heeft vastgesteld en "onderwijs" als een van de themavelden voor dit implementatieplan heeft benoemd.

Minister OCW in AO commissie Onderwijs --- 17 januari 2018

- mooie initiatieven zoals het platform Studentenwelzijn van Windesheim en Inholland
- veel studenten ervaren nog te weinig ondersteuning
- er moeten verbeteringen komen in de voorlichting, de intake en de begeleiding
- die verbeteringen moeten de komende jaren echt vorm gaan krijgen
- informatieve factsheet van de faciliteiten gemaakt
- in het regeerakkoord is 2 miljoen extra uitgetrokken voor het Profileringsfonds. Ook daarmee kan die extra begeleiding ondersteund worden
- met de hogeronderwijsinstellingen bespreken of een zorgcoördinator een goed instrument is

FINANCIËEL SLIM studeren met een beperking

Welkom in de wereld van studiefinanciering, studietoelagen en voorzieningen. Heb je moeite met studeren vanwege bijvoorbeeld dyslexie, ADHD, autisme of een chronische ziekte? Studenten met een functiebeperking kunnen in bepaalde situaties aanspraak maken op extra financiële voorzieningen. Bij wie regel je wat?

1

Meld je functiebeperking bij je hogeschool of universiteit. Gebruik de voorzieningen.

2

Bekijk bij DUO of je recht hebt op compensatie.

3

Check bij je gemeente of je recht hebt op toeslag.

Hogeschool of universiteit

- Universiteiten en hogescholen bieden aanpassingen en voorzieningen die studievertraging kunnen voorkomen, zoals extra tentamentijd. Daarom is het belangrijk dat zij weten van je beperking. Elke hogeschool of universiteit heeft ook een profileringsfonds. Als je vanwege je beperking studievertraging oploopt, kan je een aanvraag voor vergoeding doen bij dit fonds.
- Neem daarom contact op met je studentendecaan, studieadviseur of studieloopbaanbegeleider.

DUO

- Kijk eerst of je in aanmerking komt voor de aanvullende beurs, dat hangt onder andere af van het inkomen van je ouders. Je kunt ook geld lenen bij DUO. Bij terugbetaling wordt altijd gekeken naar je inkomen. Je mag 35 jaar over je terugbetaling doen.
- Mocht je vertraging oplopen door je beperking dan kun je mogelijk bij DUO verlenging aanvragen van bijvoorbeeld je ov-jaarkaart of aanvullende beurs of van de diploma-termijn. Haal je dan je diploma dan kan 1.200 euro van je lening op basis van je bijzondere omstandigheden kwijtgescholden worden.
- De studentendecaan, studieadviseur of studieloopbaanbegeleider kent de mogelijkheden.

Gemeente

- Bij de gemeente waar je staat ingeschreven kun je een aanvraag doen voor individuele studietoeslag. De hoogte van de toeslag hangt af van de gemeente.
- Check bij je gemeente het precieze bedrag en aan welke voorwaarden je moet voldoen.

www.handicap-studie.nl

in opdracht van Ministerie van OCW

Juridisch kader: VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Artikel 4

Algemene verplichtingen

1. De Staten die Partij zijn verplichten zich te waarborgen en bevorderen dat alle personen met een handicap zonder enige vorm van discriminatie op grond van hun handicap ten volle alle mensenrechten en fundamentele vrijheden kunnen uitoefenen. Hiertoe verplichten de Staten die Partij zijn zich:
 - a. tot het aannemen van alle relevante wetgevende, bestuurlijke en andere maatregelen voor de implementatie van de rechten die in dit Verdrag erkend worden;
 - b. tot het nemen van alle relevante maatregelen, met inbegrip van wetgeving, teneinde bestaande wetten, voorschriften, gebruiken en praktijken aan te passen, of af te schaffen die discriminatie vormen van personen met een handicap;

Juridisch kader: VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Artikel 24. Onderwijs

- 1 De Staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op onderwijs. Teneinde dit recht zonder discriminatie en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, waarborgen Staten die Partij zijn een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus en voorzieningen voor een leven lang leren en wel met de volgende doelen:
 - a. de volledige ontwikkeling van het menselijk potentieel en het gevoel van waardigheid en eigenwaarde en de versterking van de eerbiediging van mensenrechten, fundamentele vrijheden en de menselijke diversiteit;
 - b. de optimale ontwikkeling door personen met een handicap van hun persoonlijkheid, talenten en creativiteit, alsmede hun mentale en fysieke mogelijkheden, naar staat van vermogen;
 - c. het in staat stellen van personen met een handicap om effectief te participeren in een vrije maatschappij.

Juridisch kader: VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

- 2 **Bij de verwezenlijking van dit recht waarborgen de Staten die Partij zijn dat:**
- a. personen met een handicap niet op grond van hun handicap worden uitgesloten van het algemene onderwijssysteem, (...)
 - c. **redelijke aanpassingen worden verschaft** naar gelang de behoefte van de persoon in kwestie;
 - d. personen met een handicap, binnen het algemene onderwijssysteem, de **ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben** om effectieve deelname aan het onderwijs te faciliteren;
 - e. **doeltreffende, op het individu toegesneden, ondersteunende maatregelen worden genomen** in omgevingen waarin de cognitieve en sociale ontwikkeling wordt geoptimaliseerd, overeenkomstig het doel van onderwijs waarbij niemand wordt uitgesloten.(...)
5. **De Staten die Partij zijn waarborgen dat personen met een handicap, zonder discriminatie en op voet van gelijkheid met anderen, toegang verkrijgen tot algemeen universitair en hoger beroepsonderwijs, beroepsonderwijs, volwasseneneducatie en een leven lang leren.** Daartoe waarborgen de Staten die Partij zijn **dat redelijke aanpassingen worden verschaft aan personen met een handicap.**

Waarom?

Waarom heeft Nederland het verdrag?

Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (hierna: het verdrag) – dat in Nederland op 14 juli 2016 in werking is getreden – heeft als doel de positie van mensen met beperking te verbeteren. Het verdrag gaat uit van inclusie zodat iedereen gelijke kansen krijgt, onder andere in het onderwijs.

Wie?

Wie spelen een belangrijke rol?

- + **Mensen met een beperking:**
'nothing about us, without us': mensen met een beperking beslissen mee over de totstandkoming van beleid, wetgeving en uitvoering.
- + **De overheid:**
de overheid maakt wetten, voert beleid uit en zorgt ervoor dat ook anderen de verplichtingen van het verdrag nakomen.
- + **Het College voor de Rechten van de Mens:**
het College houdt toezicht op het verdrag in Nederland en onderzoekt individuele klachten over toelating en aanpassingen.

Wat?

Wat betekent dit voor studenten met een beperking?

De inhoud van het verdrag (artikel 24) geldt voor alle onderwijsinstellingen. Zij zijn verplicht om inclusie van studenten met een beperking actief te bevorderen. Dit betekent dat zij aanpassingen moeten verrichten en voor algemene toegankelijkheid van gebouwen en informatiesystemen moeten zorgen.

Juridisch kader: Wet Gelijke Behandeling voor gehandicapten en chronisch zieken

Artikel 5b

1 Onderscheid is verboden bij het aanbieden van of verlenen van toegang tot goederen of diensten en bij het sluiten, uitvoeren of beëindigen van overeenkomsten ter zake, alsmede bij het geven van loopbaanoriëntatie en advies of voorlichting over school- of beroepskeuze, indien dit geschiedt:

- a. in de uitoefening van een beroep of bedrijf;
- b. door de openbare dienst;
- c. door instellingen die werkzaam zijn op het gebied van volkshuisvesting, welzijn, gezondheidszorg, cultuur of onderwijs of
- d. door natuurlijke personen die niet handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf, voor zover het aanbod in het openbaar geschiedt

Geen discriminatie door het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam door in de selectieprocedure voor geneeskunde geen doeltreffende aanpassing te verrichten.

Oordeelnummer 2017-127

Datum: 03-11-2017

Grond: **Handicap of chronische ziekte**

Terrein: **Leveren van en toegang tot goederen en diensten - Onderwijs**

[Lees verder ▶](#)

Samenvatting

Situatie

Een vrouw is van oktober 2014 tot september 2015 onder behandeling geweest voor botkanker.

Zij nam in februari 2017 deel aan de eerste selectieronde voor de studie geneeskunde aan de Universiteit van Amsterdam. Omdat zij voor het tweede onderdeel van de selectietoets onvoldoende punten scoorde, wees de universiteit haar af voor de vervolprocedure. De vrouw stelt dat de universiteit onvoldoende rekening heeft gehouden met de beperkingen als gevolg van haar ziekte en de behandeling daarvan. Volgens de universiteit deed de vrouw geen verzoek om een aanpassing. Ook waren er geen aanwijzingen dat aanpassingen nodig waren.

Beoordeling

De vrouw heeft niet kenbaar gemaakt dat zij vanwege (de behandeling voor) haar ziekte behoefte had aan enige vorm van aanpassing. De vermelding van haar ziekte in haar curriculum vitae heeft niet tot gevolg dat voor de universiteit kenbaar was of had moeten zijn dat zij een aanpassing nodig had en welke aanpassing dat zou moeten zijn. De universiteit heeft de vrouw daarom niet gediscrimineerd.

Oordeel

Het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam heeft jegens de vrouw geen verboden onderscheid op grond van handicap of chronische ziekte gemaakt.

Voorzieningen en aanpassingen

Een student met een functiebeperking kan in overleg met en op advies van een studentendecaan bepaalde voorzieningen en aanpassingen aanvragen. Dit is vastgelegd in het Onderwijs- en Examen Reglement (OER) van Inholland.

Een aantal voorbeelden van aanpassingen en voorzieningen die Hogeschool Inholland je kan bieden:

- Extra tijd voor een toets;
- Aangepast tentamenmateriaal (bijv. vergroot lettertype of het toestaan van het gebruik van een laptop bij een tentamen);
- Begeleiding bij het aanvragen van een voorziening van de Dienst Uitvoering Onderwijs
- Aanpassingen in het onderwijs (bijv. spreiding lessen, aangepaste leermiddelen);
- Fysieke voorzieningen in de gebouwen (bijvoorbeeld de toegankelijkheid van het schoolgebouw en de aanwezigheid van een rustruimte).

Voorzieningen op maat

Sommige studenten hebben vanwege hun functiebeperking specifieke voorzieningen nodig. De wensen en mogelijkheden voor individuele voorzieningen en de eventuele financiering daarvan komen uitgebreid aan de orde tijdens het eerste gesprek met de studentendecaan. Juist als het gaat om specifieke voorzieningen is het van groot belang dat je al in een vroeg stadium - zo mogelijk vóór aanvang van het studiejaar - contact opneemt met de studentendecaan, zodat we tijdig maatregelen kunnen treffen.

Juridisch kader: hoger onderwijs

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Whw)

- Accreditatie
- Onderwijs- en examenregeling (OER)
- Bindend studieadvies: bijz omstandigheden
- Profileringsfonds

Whw over de OER: art. 7.13 Whw

Artikel 7.13. Onderwijs- en examenregeling

- 1 Het instellingsbestuur stelt voor elke door de instelling aangeboden opleiding of groep van opleidingen een onderwijs- en examenregeling vast. (...)
- 2 In de onderwijs- en examenregeling worden (...) per opleiding of groep van opleidingen de geldende procedures en rechten en plichten vastgelegd met betrekking tot het onderwijs en de examens. Daaronder worden ten minste begrepen:
(...)
 - m. de wijze waarop studenten met een handicap of chronische ziekte redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen**

Uitvoeringsbesluit Whw

Artikel 2.1. Persoonlijke omstandigheden bij bindend studieadvies

1. De persoonlijke omstandigheden bedoeld in de artikelen 7.8b, derde lid, en 7.9, derde lid, van de wet, zijn uitsluitend:
 - a. ziekte van betrokkene,
 - b. lichamelijke, zintuiglijke of andere functiestoornis van betrokkene,
 - c. zwangerschap van betrokkene,
 - d. bijzondere familie-omstandigheden, (...)

Profileringsfonds: art. 7.51 Whw

Paragraaf 2a. Profileringsfonds

Artikel 7.51. Financiële ondersteuning in verband met bijzondere omstandigheden

- 1 Het bestuur van een bekostigde instelling voor hoger onderwijs treft voorzieningen voor de financiële ondersteuning van een bij die instelling ingeschreven student die in verband met de aanwezigheid van een bijzondere omstandigheid studievertraging heeft opgelopen of naar verwachting zal oplopen.
- 2 De bijzondere omstandigheden, bedoeld in het eerste lid, zijn:
 - a. het lidmaatschap van het bestuur van een studentenorganisatie (...)
 - b. activiteiten op bestuurlijk of maatschappelijk gebied die naar het oordeel van het instellingsbestuur mede in het belang zijn van de instelling of van het onderwijs dat de student volgt,
 - c. ziekte of zwangerschap en bevalling,
 - d. **een handicap of chronische ziekte,**
 - e. bijzondere familieomstandigheden, (...)

Profileringsfonds: minister van OCW

- In beginsel tot €862,50 (peiljaar 2016) per maand uitkering uit profileringsfonds mogelijk.
- Richtlijn voor uitkeringen uit het profileringsfonds: instellingen kunnen nu een bandbreedte van €200-€300 aanhouden als uitgangspunt. Instellingen behouden daarbij met nadruk de plicht om flexibel met deze bandbreedte om te gaan.
- Instellingen moeten studenten voortaan duidelijker en transparanter te informeren over het fonds, en het toekenningsbeleid en de werkwijze op een eenduidige en vindbare plaats op de website te publiceren.

Philip Coté

Duthler Associates

www.duthler.nl

p.cote@duthler.nl

06-11343664

070-3922209